

CAPITOLUL IV

UTILIZAREA TERENURILOR

IV.1. Stare și tendințe

IV.1.1. Repartiția terenurilor pe categorii de acoperire/utilizare

Tabel IV 1.1.1 Repartiția terenurilor pe categorii de acoperire/utilizare

Nr. crt	Categorია de acoperire/utilizare in anul 2021	Suprafața totală	
		ha	%
	Terenuri agricole din care:	338012	100
	Arabil	176731	52
	Pășuni	93890	28
	Fânețe	45597	13,5
	Vii și pepiniere viticole	870	0,3
	Livezi și pepiniere pomicele	20924	6,2
	Terenuri neagricole din care:	344152	100
	Paduri si alta vegetatie forestiera	291327	83
	Apa si balti	7769	2
	Constructii	23496	8
	Cai de comunicatie si cai ferate	9672	3
	Terenuri degradate si neproductive	11888	4

(Sursa: DADR Argeș)

Repartiția terenurilor pe categorii de acoperire/utilizare

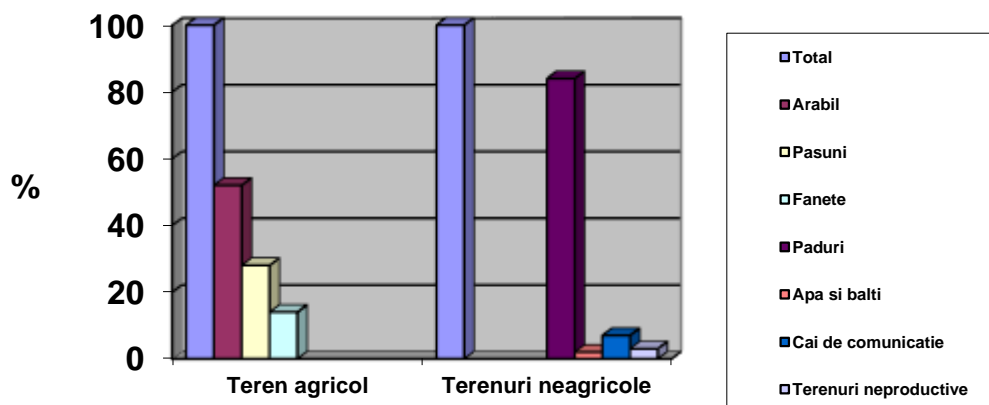

Fig. 4.1.1.1.

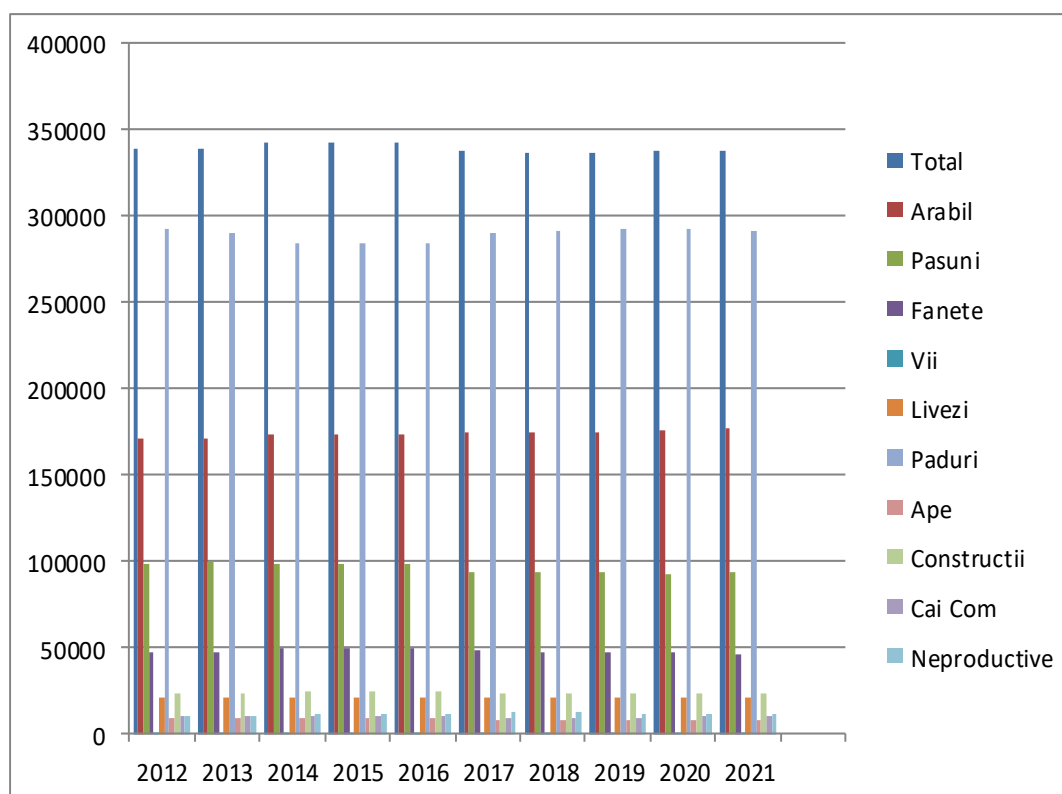
IV.1.2.Tendințe privind schimbarea destinației utilizării terenurilor

Tabel 4.1.2.1. Evoluția repartiției terenurilor agricole pe tipuri de folosințe în județul Argeș în perioada 2012-2021

Nr . cr t	Categoriile folosință	Suprafața (ha)									
		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1.	Terenuri agricole din care:	33875	33875	34232	34214	34214	33773	33687	33678	33728	33801
		5	5	4	7	7	4	1	7	1	2
2.	Arabil	17120	17151	17390	17364	17364	17429	17415	17409	17561	17673
		8	8	6	7	7	9	1	7	1	1
3.	Pășuni	98960	99060	97822	97956	97956	94015	93848	93753	93745	93890
4.	Fânețe	46790	46853	49076	49064	49064	47788	47555	47368	47153	45597
5.	Vii și pepiniere viticole	1036	936	974	858	858	872	865	873	873	870
6.	Livezi și pepiniere pomicole	20761	20388	20569	20622	20622	20760	20452	20696	20899	20924
7.	Terenuri neagricole din care:	34587	34387	34028	34214	34214	34443	34529	34537	34488	34415
		6	6	4	7	7	0	3	7	3	2
8.	Păduri și altă vegetație forestieră	29217	29067	28450	28452	28452	29050	29151	29230	29212	29132
		2	2	1	4	4	6	5	1	6	7
9.	Apă și bălți	9432	9432	9414	9440	9440	8067	7838	7866	7780	7769
10.	Construcții	23605	23105	24840	24890	24890	23250	23416	23850	23453	23496
11.	Căi de comunicații și căi ferate	10025	10025	10539	10614	10614	9608	9333	9526	9660	9672
12.	Terenuri degradate și neproductive	10642	10642	10990	11016	11016	12999	13191	11834	11864	11888

(Sursa: DADR Argeș)

Fig. 4.1.1.2.

IV.2. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra mediului

IV.2.1. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra terenurilor agricole

Populația din România s-a confruntat cu destule evenimente ecoclimatice de o amploare deosebită pe parcursul ultimelor două decenii, dar se pare că acestea au devenit mult mai frecvente după anul 2000, fenomene atmosferice extreme (de tip tornadă), schimbarea principalelor caracteristici ale anotimpurilor ș.a. Asemenea fenomene extreme au mai multe categorii de consecințe. Și în România se manifestă o tendință clară de intensificare și extindere a fenomenului de secetă și deșertificare din cauze naturale, dar și din cauze antropice (defrișări, distrugerea sistemului de irigații etc.). Din cele 14,7 milioane hectare de teren agricol sunt afectate de secetă, pe perioade lungi și în ani consecutivi, circa 7 milioane hectare (48% din total)

Seceta afectează și în România, în raport cu intensitatea și durata sa, întreaga viață socioeconomică. Cel mai puternic impact social este resimțit, totuși, în mediul rural, unde trăiește 47% din populație. Agricultură, o ocupație tradițională pentru țara noastră - 28% din populație fiind încă ocupată în acest domeniu - este puternic dependentă de condițiile meteorologice. Ca urmare, agricultura reprezintă cea mai vulnerabilă ramură economică față de secetă, grindină, ploi excesive ș.a. Este afectată, în special, producția vegetală, ale cărei probleme se transferă și în zootehnie. Pierderile cele mai importante sunt legate de calamitarea culturilor de cereale. Specialiștii din agricultură estimează că seceta și celelalte fenomene meteorologice periculoase pot diminua anual producția agricolă românească cu circa 30-50%. Este adevărat, pierderile din agricultură sunt accentuate și prin lipsa unui sistem de irigații extins și funcțional. Sistemul de irigații existent înainte de 1989 a fost distrus în cea mai mare parte. Scăderea producției agricole afectează securitatea alimentară, ceea ce mărește riscurile de alterare a stării de sănătate a populației. În zonele direct afectate există o incidență mai ridicată a bolilor de nutriție și a altor boli asociate malnutriției, cum este tuberculoza, cunoscută și ca „boală a sărăciei”. Principalele efecte ale inundațiilor sunt de natură economică, socială și de

mediu. Pagubele economice pot fi individuale (case, anexe gospodărești, terenuri agricole, animale), dar și comunitare (obiective economice, de infrastructură etc.). Pagubele sociale privesc o serie de obiective sociale și culturale, cum ar fi: spitale, dispensare, școli, așezăminte de cultură, lăcașuri de cult etc. Pagubele de mediu se referă la eroziunea malurilor, degradarea solurilor, distrugerea ecosistemelor, poluarea cu deșeuri (menajere, chimice etc.), antrenate de viituri, a zonelor din aval. Alte efecte privesc stresul psihic uriaș cauzat celor care și-au pierdut avutul, devenind peste noapte persoane sărace, fără adăpost și cu posibilități limitate de refacere a gospodăriei. De asemenea, există un pericol permanent de izbucnire a unor boli datorate contaminării rezervelor de apă și alimente.

IV. 2.2. Impactul schimbării utilizării terenurilor asupra habitatelor

Biodiversitatea, agricultura, resursele de apă, silvicultura, infrastructura, energia, turismul și sănătatea populației sunt numai câteva dintre domeniile ce vor fi masiv afectate de schimbările ecoclimatice. Zonele urbane vor deveni tot mai dificil de locuit, infrastructura va fi tot mai expusă efectelor produse de diverse intemperii, căderile abundente de zăpadă și de ploi, furtunile, inundațiile vor deteriora grav terenurile și se vor produce mari modificări de relief. Toate acestea pot duce la creșterea numărului de decese, la acutizarea afecțiunilor cardiovasculare și respiratorii, la creșterea incidenței bolilor de nutriție. Restricțiile utilizării apei în sectorul industrial, agricol și chiar menajer vor fi tot mai frecvente. Creșterea concentrațiilor de poluanți din sol va afecta calitatea apei, ceea ce va crește numărul îmbolnăvirilor, mai ales în zonele cu acces redus la apa potabilă. Între sectoarele economice cele mai afectate de aceste schimbări se va afla agricultura.

În zonele puternic afectate de secetă se va produce o reorientare a culturilor agricole, așa încât numărul speciilor de plante exotice va crește. O consecință directă a secetei va fi scăderea debitelor râurilor, ceea ce va determina reducerea producției de energie în hidrocentrale, în condițiile în care, până în anul 2030, cererea de energie pe perioada verii va crește cu 28%, din cauza temperaturilor ridicate. Este de așteptat ca până la sfârșitul secolului al XXI-lea temperatura la nivel global să crească cu 4 grade față de situația actuală. România va fi, practic, împărțită în două zone distincte - jumătatea nordică va fi afectată mai mult de ploi și temperaturi scăzute, în timp ce sudul țării va avea parte de temperaturi ridicate, ce vor produce deșertificări în unele zone. Previzuniile arată că suprafața deșertificată se poate tripla în următorii 20 de ani, dacă nu se acționează în consecință.

IV.3. Factorii determinanți ai schimbării utilizării terenurilor

IV.3.1 Modificarea densității populației

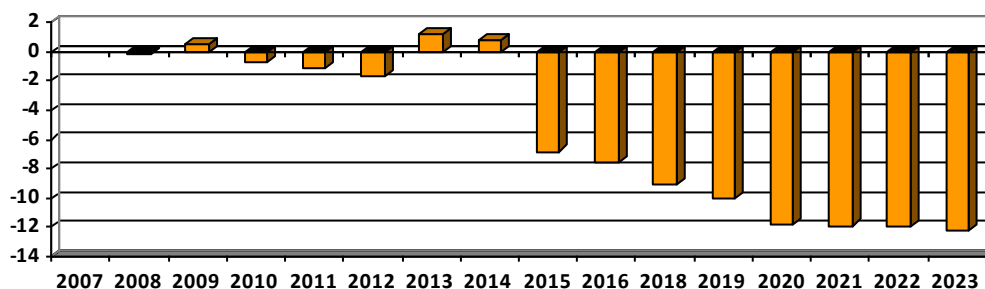
Din datele prezentate în tabelul de mai jos se observă o descreștere a populației la nivelul județului Argeș în perioada analizată.

Tabel 4.3.1.1

Anul	Județul Argeș	% față de 2007
2007	644236	
2008	643762	-0,16
2009	640871	-0,53
2010	639157	-0,79
2011	636643	-1,18
2012	633654	-1,65
2013	651930	+1,19
2014	649014	+0,74
2015	600256	-6.82
2016	595794	-7.51
2018	585730	-9,09
2019	579862	-10.00
2020	575027	-11,75
2021	567678	-11,88
2022	566903	-12,00
2023	565643	-12.20

Fig. 4.3.1.1

Modificarea densității populației în perioada 2007-2023 (%din anul 2007)

(În conformitate cu datele furnizate de Institutul Național de Statistică)

IV.3.2. Expansiunea urbană

În județul Argeș răspândirea geografică a populației este influențată de relief, factori pedoclimatici, de rețeaua hidrografică, bogățiile subsolului și solului, de extinderea spațiului agricol și a celui forestier. Acțiunea conjugată a acestor factori a constituit de-a lungul timpului suportul modificărilor demografice și economice. Statul a dus de-a lungul timpului o politică demografică pronatalistă, în special după jumătatea secolului al XX-lea, stimulând natalitatea, ocrotirea copilului, protejarea familiei. Creșterea sau descreșterea numărului populației este determinat de dinamica naturală a populației, de mobilitate, de fertilitate, etc. Fenomenul demografic cel mai important care caracterizează evoluția populației rurale este acela al îmbatrânirii demografice, acest fapt fiind prezent atât la nivel de țară, cât și la nivel de județ.

Observațiile în teren au pus în evidență faptul că impactul numărului de locuitori asupra biodiversității se corelează în principal cu nivelul de educație și putere economică și mai puțin cu mărimea populației.

Utilizarea terenurilor este redată în tabelul de mai jos cu cele mai recente date disponibile adică la nivelul anului 2021. Baza de date INS se referă la anul 2014 ca cea mai recentă dată.

Tabel 4.3.2.1

N r. cr t	Categorii folosință	Suprafața (ha)							Schimbări în acoperirea/uti lizarea terenurilor, 2015-2021 ha	Schimbări în acoperirea/uti lizarea terenurilor (% din anul 2015)
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		
1	Terenuri agricole din care:	342147	342147	337734	336871	336787	337281	338012	-4135	-1,20
	Arabil	173647	173647	174299	174151	174097	175611	176731	+3084	+1,78
	Pășuni	97956	97956	94015	93848	93753	93745	93890	-4066	-4,06
	Fânețe	49064	49064	47788	47555	47368	47153	45597	-3467	-7,67
	Vii și pepiniere	858	858	872	865	873	873	870	+12	- 1,40

RAPORT JUDETEAN PRIVIND STAREA MEDIULUI, ANUL 2023- JUDETUL ARGES

	viticole									
	Livezi și pepiniere pomicole	2062 2	2062 2	2076 0	2045 2	2069 6	2089 9	2092 4	+302	+1,46
2	Terenuri neagricole din care:									
	Păduri și altă vegetație forestieră	3421 47	3421 47	3444 30	3452 93	3453 77	3448 83	3441 52	+2005	+0,58
	Păduri și altă vegetație forestieră	2845 24	2845 24	2905 06	2915 15	2923 01	2921 26	2913 27	+6803	-2,39
	Apă și bălți	9440	9440	8067	7838	7866	7780	7769	- 1671	-17,70
	Construcții	2489 0	2489 0	2325 0	2341 6	2385 0	2345 3	2349 6	-1394	-5,60
	Căi de comunicație și căi ferate	1061 4	1061 4	9608	9333	9526	9660	9672	-942	-8,87
	Terenuri degradate și neproductive	1101 6	1101 6	1299 9	1319 1	1183 4	1186 4	1188 8	+872	+7,91

Fig. 4.3.2.1

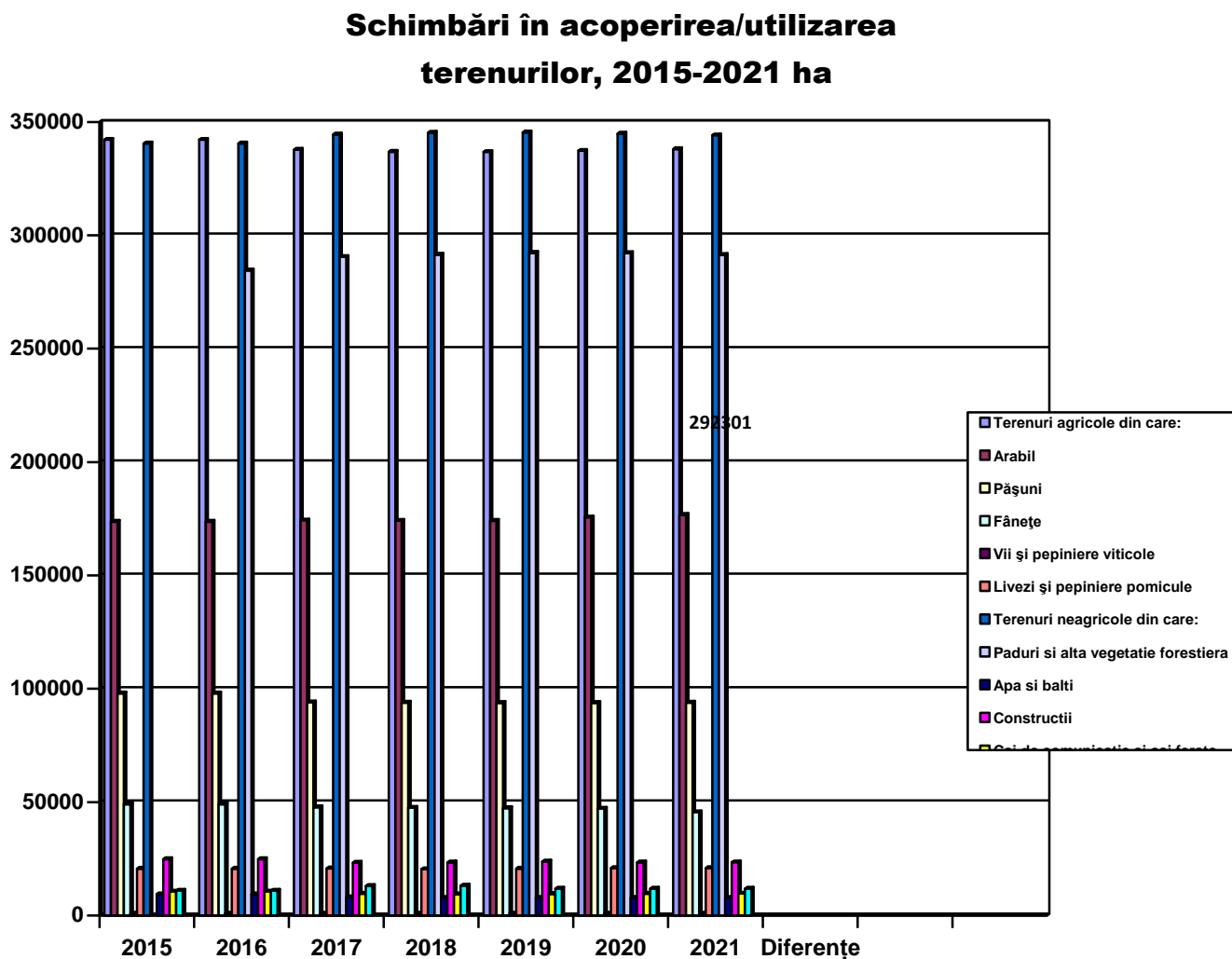
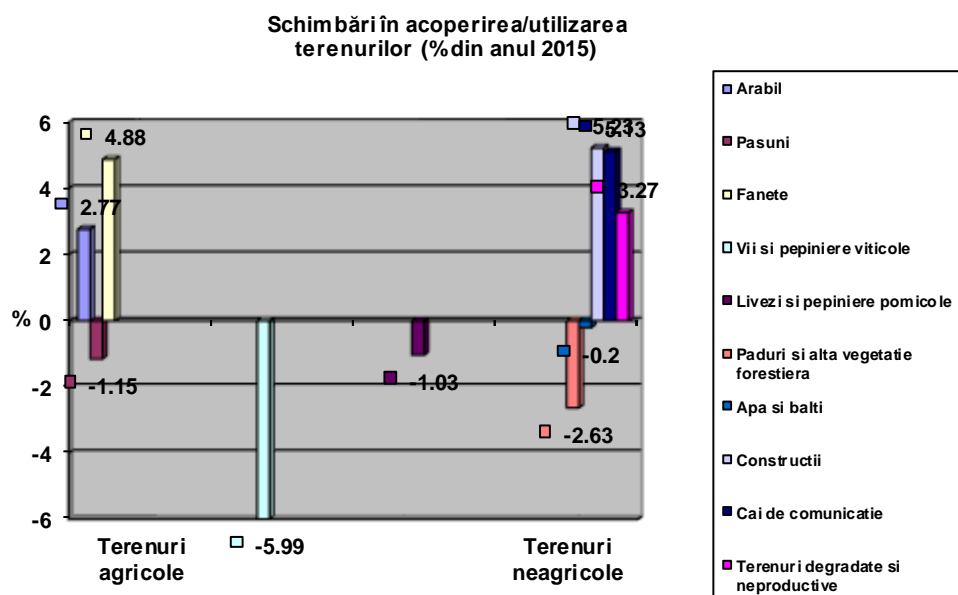

Fig. 4.3.2.2

IV.4. Prognoze și acțiuni întreprinse privind utilizarea terenurilor

În județul Argeș, determinarea calității solului se realizează prin: monitorizarea calității solului aflată în fondul forestier este efectuată de către I.C.A.S. prin filiala sa teritorială, monitorizarea calității solurilor din fondul funciar se realizează prin OSPA.

Agenția pentru Protecția Mediului Argeș monitorizează calitatea solurilor potențial poluate de către rampe de deșeuri, trafic auto, unități mari industriale.

De asemenea din monitorizări și evidențe ale altor instituții de pe teritoriul județului, s-au identificat zone care prezintă eroziuni, alunecări de teren și care necesită lucrări de reconstrucție ecologică a solurilor poluate.

Au fost întreprinse acțiuni pentru reconstrucția ecologică a terenurilor degradate. O parte din siturile contaminate au fost remediate, destinația ulterioară a lor fiind: zona industrială, de recreere sau agricultură.

Suprafața totală și suprafața destinată agriculturii ecologice pentru anul 2021:

- suprafața agricolă totală în A.E. 3468,0125 ha
- suprafața în curs de transformare 997,47 ha
- ecologic 2470,5375 ha
- suprafața agricolă totală pe județ 338012 ha

